

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2013r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Maciej Świergosz

Sędziowie: SSA Ewa Sikorska - Krysztalkiewicz (spr.)

SSA Janusz Szrama

Protokolant: st.sekr.sądowy Magdalena Ziembiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Piotra Urowskiego

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2013r.

sprawy **A. K., M. O. i L. O.**

oskarżonych z art. 252 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zb. z art. 158 § 1 kk w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 14 czerwca 2013r., sygn. akt XVI K 173/10

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,
2. zwalnia oskarżonych od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze,
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. W., adw. K. M., adw. P. C. kwoty po 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych) – w tym VAT – tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonym z urzędu.

Janusz Szrama Maciej Świergosz Ewa Sikorska - Krysztalkiewicz

UZASADNIENIE

A. K., M. O. i L. O. zostali oskarżeni o to, że:

„w okresie od dnia 27 lutego 200Ir do dnia 2 marca 200Ir, w W., P. i S., działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, stosując wobec M. C., T. C. i R. K. groźby pozbawienia życia i ciężkich obrażeń ciała oraz przemoc w postaci pobicia:

- M. C. - którym narazili go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, poprzez bicie pięściami i kopanie po całym ciele, kneblowanie ust workiem foliowym i wywieranie ucisku na narządy szyi poprzez naciskanie przedramieniem, skutkujące utratą przytomności,

- T. C. - którym narazili go na ryzyko powstania co najmniej średnich obrażeń ciała, poprzez bicie pięściami i kopanie po całym ciele oraz duszenie przedramieniem,

- R. K. - którym narazili go na ryzyko powstania co najmniej średnich obrażeń ciała, poprzez bicie pięściami i kopanie po całym ciele,

po czym pozbawili M. C. i R. K. wolności na okres 7 godzin, zaś co do T. C., uczestniczyli we wzięciu go jako zakładnika i przetrzymywaniu go przez trzy doby, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłowali doprowadzić M. C. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci nieruchomości o wartości łącznej co najmniej 4 000 000 USD, lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na postawę pokrzywdzonego i interwencję policji, przy czym zarzucanego im czynu dopuścili się działając w zorganizowanej grupie przestępczej i czyniąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu

tj. o popełnienie przestępstwa z art. 252 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zb. z art. 158 § 1 kk w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w wyroku z dnia 14 czerwca 2013r., sygn. akt XVI K 173/10 orzekł, iż :

„1. Oskarżonych **A. K.** i **L. O.** uznaje za winnych przestępstwa z art. 252 § 1 kk w zw. z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, popełnionego w sposób wyżej opisany, eliminując z zarzutu art. 189 § 1 kk, art. 65 § 1 kk a z opisu czynu działanie w zorganizowanej grupie przestępczej i za to na podstawie art. 252 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierza oskarżonym kary po 5 (pięć) lat pozbawienia wolności.

2. Oskarżonego **M. O.**, w ramach zarzucanego mu czynu, uznaje za winnego tego, że w okresie od dnia 27 lutego 2001r. do dnia 2 marca 2001r., w W., P. i S., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, w celu uzyskania korzyści majątkowej, usiłował doprowadzić M. C. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, stosując wobec T. C. groźby i przetrzymując go jako zakładnika przez trzy doby, w celu zmuszenia M. C. do podjęcia czynności mających na celu rozporządzenie mieniem w postaci nieruchomości o wartości co najmniej 4 000 000 USD, lecz celu tego nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego i interwencję policji tj. przestępstwa z art. 252 § 1 kk w zw. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to na podstawie art. 252 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierza oskarżonemu karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności.

Powyższy wyrok zaskarżony został przez obrońców oskarżonych.

Obrońca oskarżonego A. K. w apelacji zarzucił zaskarżonemu wyrokowi „obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, w szczególności art. 7 kpk polegającą na naruszeniu zasady swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego i nietrafne przyjęcie, iż oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu” i wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego A. K. względnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania”.

Obrońca oskarżonego M. O. zarzucił w apelacji zaskarżonemu wyrokowi:

„1) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 4, 5 § 2, 410 i 424 kpk polegającą na jednostronnej ocenie dowodów i rozstrzygnięciu nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego,

2) błędne ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę orzeczenia, a polegające na uznaniu, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu, pomimo istnienia wątpliwości w tym względzie, wynikających z jego wyjaśnień i zeznań świadków, w szczególności T. C. i M. D.”.

W konkluzji autor apelacji wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego M. O. od popełnienia zarzucanego mu czynu”.

Obrońca oskarżonego L. O. w apelacji zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

„1. na podstawie art. 438 pkt. 1 k.p.k. obrazę prawa materialnego poprzez uznanie oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 252 § 1 k.k., art. 158 § 1 k.k. oraz art. 282 k.k.,

2. na podstawie art. 438 pkt. 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj.:

a. art. 7 k.p.k. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na uznaniu, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala przyjąć, iż oskarżony L. O. uczestniczył w zdarzeniach opisanych w akcie oskarżenia, w sytuacji gdy pokrzywdzeni nie rozpoznali oskarżonego na rozprawie; co doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych,

b. art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 202 § 1 k.p.k. poprzez nie przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych lekarzy psychiatrów na okoliczność poczytalności oskarżonego L. O. w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu, w sytuacji gdy oskarżony od 2000 r. leczy się psychiatrycznie w Poradni (...) w S.,

c. art. 6 k.p.k. w zw. art. 156 § 1 poprzez brak udostępnienia oskarżonemu akt sprawy, w sytuacji kiedy oskarżony składał wniosek o zapoznanie się z aktami,

d. art. 5 § 2 k.p.k. poprzez nierozstrzygnięcie na korzyść oskarżonego L. O. nie dających się usunąć wątpliwości dotyczących udziału oskarżonego w popełnieniu zarzucanego mu czynu,

e. art. 5 § 1 w zw. art. 410 k.p.k. poprzez ustalenie przez Sąd stanu faktycznego oraz uznanie oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanych jemu czynów, przed przeprowadzeniem całości postępowania dowodowego w sprawie.

Podnosząc powyższe zarzuty autor apelacji wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania”.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Żadna z apelacji nie była zasadna.

Wbrew zarzutom zawartym w apelacjach obrońców ustalenia Sądu I instancji zarówno w zakresie winy oskarżonych A. K., M. O. i L. O. oraz kwalifikacji prawnej przypisanych im czynów, jak i w zakresie wymiaru kary wolne są od błędu i uwzględniają całokształt okoliczności faktycznych ujawnionych w toku rozprawy głównej.

W szczególności brak jest podstaw do kwestionowania ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji. Oparcie bowiem ustaleń faktycznych na określonej i wyraźnie wskazanej w motywach wyroku grupie dowodów i jednocześnie nieuwzględnienie dowodów przeciwnych nie stanowi uchybienia, które by mogło powodować zmianę lub uchylenie wyroku, skoro Sąd Okręgowy zgodnie z nakazem wynikającym z art. 424 § 1 pkt 1 kpk wykazał jakimi w tej kwestii kierował się względami.

Sąd I instancji z zachowaniem wymagań art. 424 kpk w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wykazał, jakie fakty uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, wyjaśnił podstawę prawną wyroku i przytoczył okoliczności jakie miał na względzie przy wymiarze kary.

Należy zauważyć, że ocena każdego dowodu pozostawiona jest sądowi orzekającemu, który obowiązany jest dokonać jej z uwzględnieniem wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego, jak również z uwzględnieniem całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego i takiej oceny wszystkich dowodów dokonał Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie.

Dokonana przez Sąd I instancji ocena materiału dowodowego sprawy i wyciągnięte z niej wnioski nie wskazują błędu. Sąd ten zgodnie ze swymi uprawnieniami wynikającymi z przepisu art. 7 kpk ocenił zebrane dowody z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Nadto wiarygodność dowodu z zeznań każdego świadka ocenił zarówno w kontekście całokształtu relacjonowanych przez świadka okoliczności jak i na tle innych dowodów zebranych w sprawie.

Stwierdzić należy, że rozumowanie Sądu I instancji w kwestii dowodów nie wykazało ani błędu logicznego ani żadnych nieudomówień. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy rozważył wnikliwie wszystkie dowody mające istotne znaczenie dla poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych oraz wskazał przesłanki, na podstawie których uznał oskarżonych za winnych popełnienia przypisanych im czynów.

Odnosząc się do apelacji obrońcy oskarżonego A. K. zauważyć należy, iż Sąd Okręgowy – wbrew stanowisku skarżącego – nie przyjął by oskarżony ten działał w zorganizowanej grupie przestępczej (pkt 1 zaskarżonego wyroku). Nadto Sąd ten ustalając winę oskarżonego oparł się na dowodach przeprowadzonych na rozprawie głównej, dokonując wnikliwej oceny zeznań wszystkich świadków w tym M. D. i pokrzywdzonego T. C.. Przy czym brak jest podstaw do podważenia zeznań świadków tylko dlatego, że zostali oni już skazani prawomocnymi wyrokami jak np. M. D.. Należy podkreślić, iż w toku śledztwa T. C. rozpoznał oskarżonych A. K. i L. O. i zeznał, że obaj uczestniczyli w zdarzeniu od początku do końca.

Wbrew stanowisku obrońcy oskarżonego M. O. Sąd Okręgowy dokonując trafnych ustaleń w zakresie podstawy faktycznej wyroku rozważył zgodnie z dyspozycją art. 410 kpk, art. 4 kpk, art. 7 kpk oraz art. 424 kpk całokształt okoliczności istotnych dla prawidłowej oceny zachowania tego oskarżonego, wyprowadził trafne wnioski z ustaleń faktycznych i w konsekwencji wskazał i uzasadnił przesłanki, na których oparł ustalenia w zakresie winy oraz zastosowanej podstawy prawnej.

Obrońca Marina O. powołuje się w apelacji przede wszystkim na zeznania świadka M. D., który na rozprawie wskazał jedynie na oskarżonego L. O., a także zeznania podejrzanego T. C., który na rozprawie zeznał, że nie rozpoznaje żadnego z oskarżonych. Nie wskazał on jednak takich argumentów, które mogłyby podważyć ocenę zeznań tych świadków dokonaną przez Sąd I instancji.

Zauważyć w tym miejscu należy, iż opisali udział w zdarzeniu i wskazali na oskarżonych A. K., M. O. i L. O. m.in. świadkowie M. R., M. B. i R. Z..

Prawidłowo również ocenione zostały przez Sąd I instancji zeznania wskazanych w apelacji świadków S. J., R. K., a także K. Z., któremu Sąd ten odmówił wiary we wskazanej części.

Sąd Okręgowy wskazał też w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w jakim zakresie dał wiarę zeznaniom świadka A. J., które się wzajemnie uzupełniały i łączyły w logiczną całość z zeznaniami świadków: R. Z., M. R., M. B. i M. D.. Przy czym na podstawie zeznań tych świadków Sąd I instancji nie przyjął by oskarżony M. O. wyczerpał swoim zachowaniem również znamiona czynu z art. 158 § 1 kk.

Kwestionowanie w apelacji winy oskarżonego M. O. jak i w piśmie własnym nie jest słuszne, albowiem ustalenia Sądu I instancji w tej kwestii zostały dokonane na podstawie wnikliwej i obiektywnej oceny materiału dowodowego oraz na podstawie prawidłowej oceny prawnej przypisanego czynu.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż Sąd Okręgowy czyniąc m.in. zeznania A. J., R. Z., M. R., M. B. i M. D. we wskazanym zakresie podstawą ustaleń faktycznych w omawianej sprawie słusznie stwierdził, że brak było podstaw do uznania, że bezpodstawnie obciążali oskarżonych, wskazywane przez nich okoliczności znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym i zeznania żadnego z tych świadków z osobna nie stanowiły wyłącznej podstawy do poczynienia ustaleń w zakresie okoliczności obciążających któregokolwiek z oskarżonych.

Zgodzić się z Sądem Okręgowym należało – w świetle wskazanych okoliczności – że za bezpodstawne i gołosłowne należało uznać sugestie oskarżonych czy ich obrońców w apelacjach, jakoby świadkowie zeznawali w ten sposób, aby ewentualnie uzyskać korzyści osobiste, czy też przychylność prokuratora w innych toczących się przeciwko nim postępowaniach.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd I instancji zagadnienie wartości dowodowej zeznań pokrzywdzonych M. C., T. C. i R. K. oraz świadków A. J., R. Z., M. R., M. B. i M. D. bardzo dokładnie, szeroko i wnikliwie

przeanalizował, z uwzględnieniem wszelkich elementów stanu faktycznego mogących mieć w tej mierze istotne znaczenie, a wnioski jakie z tej analizy wysnuł co do wiarygodności ich zeznań nie mogą nasuwać żadnych zastrzeżeń. Odmienne stanowisko reprezentowane w apelacjach i pismach oskarżonych M. O. i L. O. co do prawidłowości oceny zeznań świadków sprowadza się do zakwestionowania uprawnień Sądu do swobodnej oceny dowodów.

Podstawę wyroku stanowi całokształt okoliczności sprawy wszechstronnie i logicznie przez Sąd wyrokujący oceniony, oraz wnioski z tej oceny wyciągnięte. Podkreślić należy, że podstawę uznania winy oskarżonych stanowiły okoliczności bezsporne i nie budzące najmniejszych wątpliwości.

W świetle omawianych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dowodów z osób i dokumentów uprawniony był Sąd i instancji do uznania, że oskarżeni dopuścili się przypisanych im czynów w zakresie oraz postaci przyjętej w ustaleniach zawartych w wyroku.

Zauważyć przy tym należy, że w przeciwieństwie do obrońców oskarżonych, którzy w apelacjach a oskarżeni M. O. i L. O. w swoich pismach tylko wybiórczo ustosunkowali się do dowodów Sąd I instancji poświęcił dużo miejsca dowodom, dokonując ich prawidłowej oceny, która doprowadziła do słusznego wniosku w kwestii winy oskarżonych.

Uznając motywy zaskarżonego wyroku w tym zakresie za słuszne, należy zauważyć, że apelacje ograniczyły się do przeciwstawienia ocenie dokonanej przez Sąd Okręgowy własnego poglądu na wyniki przewodu sądowego, przy czym na poparcie swego stanowiska powoływały się na okoliczności bądź rozważone przez ten Sąd, bądź nie mające istotniejszego znaczenia dla poczynienia prawidłowych ustaleń.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wyczerpująco omówił wszystkie istotne dowody, prawidłowo ujawnione na rozprawie wskazując przy tym, dlaczego dał wiarę tym, na podstawie których poczynił ustalenia zasadnicze w tej sprawie, nie uchylając się również od obowiązku wskazania dlaczego nie dał wiary „dowodom przeciwnym”.

Nie znajdują zatem uzasadnienia zarzuty apelacji obrońców L. O. i A. K. jakoby zostali oni uznani za winnych jeszcze „przed przeprowadzeniem całości postępowania dowodowego w sprawie” a miały na to wpływ prawomocne orzeczenia Sądu Okręgowego wP. w sprawach III K (...)i III K (...).

Wbrew stanowisku obrońcy oskarżonego L. O. wyrażonemu w apelacji Sąd I instancji nie dopuścił się również obrazy wskazanych przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia.

Sąd Okręgowy nie dopuścił się obrazy przepisów prawa materialnego, gdyż do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego – a o czym była już mowa wyżej - zastosował trafną kwalifikację prawną z art. 252 § 1 kk w zw. z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Nietrafny jest też zarzut naruszenia art. 7 kpk przez rzekomo dowolną ocenę dowodów. W istocie apelacja zawiera po prostu odmienną ocenę dowodów korzystną dla oskarżonego. Taka odmienna ocena jest naturalnie prawem obrońcy, nie wynika z niej jednak by ocena dokonana w niniejszej sprawie przez Sąd orzekający charakteryzowała się dowolnością.

Stwierdzić należy, że przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych lekarzy psychiatrów staje się nieodzowne w razie istnienia uzasadnionych wątpliwości co do poczytalności oskarżonego wynikających z określonych i przekonywujących o potrzebie takich badań dowodów. Obrońca takich dowodów nie przedstawił stwierdzając jedynie w apelacji, że oskarżony L. O. „od 2000r. leczy się psychiatrycznie w Poradni (...) w S.”.

Autor apelacji nie przedstawił żadnych dokumentów lekarskich dających podstawę do dopuszczenia dowodu z opinii biegłych lekarzy psychiatrów. (...) powołuje się jedynie wtedy gdy istnieją uzasadnione wątpliwości co do stanu zdrowia psychicznego oskarżonego. W omawianej sprawie takich uzasadnionych wątpliwości brak. Nie wynikają one ani z dokumentów, ani też z zachowania się oskarżonego na rozprawach czy poprzednich skazań (k.3345 i k.5873 - 5875). Oskarżony L. O. w dniu 26.11.2009r. oświadczył, że stan jego zdrowia jest dobry, „ w PZP leczony od roku 2000

nie wie na co, neurologicznie i odwykowo nie leczony” (k.3314), zaś w opinii sądowo- psychiatrycznej z 16.10.2005r. rozpoznano u niego „organiczne zaburzenia osobowości” (k.3553-3554).

Jak stwierdził Sąd I instancji poczytalność oskarżonych w tym L. O. nie była przez strony kwestionowana w tej sprawie a i Sąd z urzędu nie miał żadnych wątpliwości w tym zakresie (k.5698).

Z uwagi na powyższe zarzut apelacji obrońcy oskarżonego L. O. obrazy art. 193 § 1 kpk w zw. z art. 202 § 1 kpk okazał się chybiony.

Odnosząc się do apelacji obrońcy i pisma oskarżonego L. O. z 19.09.2013r. (k.5721) nie dopuścił się również Sąd I instancji obrazy art. 6 kpk w zw. z art. 156 § 1 kpk. Oskarżony L. O. korzystał z pomocy obrońcy jak też w toku postępowania obrońca zwrócił się o zgodę i wykonał fotokopie akt sprawy (k.3551-3552, k.3973-3975). Należy też zauważyć, że oskarżony L. O. zarówno w postępowaniu przygotowawczym oraz sądowym odmówił składania wyjaśnień oraz odpowiedzi na pytania (k. 3313 - 3315 i k.4671).

Sąd Apelacyjny nie podzielił wniosków o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Same apelacje nie wskazały uchybień tego rodzaju, które mogłyby skutkować potrzebę uchylenia wyroku, ani też nie podały w jakim kierunku należałoby uzupełnić materiał dowodowy w sprawie. Samo żądanie uchylenia wyroku w celu ewentualnej innej oceny dowodów nie może stanowić o zasadności żądania. Tak więc i te wnioski apelacji obrońców oskarżonych A. K. i L. O. nie mogły zostać uwzględnione.

Prawidłowe jest również stanowisko Sądu I instancji w kwestii kary wymierzonej oskarżonym. Przy braku okoliczności łagodzących i ważkich okolicznościach obciążających, wymierzone oskarżonym kary pozbawienia wolności można uznać za łagodne.

Sąd Apelacyjny nie znajdując podstaw do kwestionowania poczynionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ustaleń faktycznych jak też uznając za prawidłowo dokonaną na ich podstawie ocenę prawną przestępczego działania oskarżonych i podziеляjąc stanowisko Sądu I instancji w kwestii kary utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk Sąd Apelacyjny zwolnił oskarżonych od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze uznając, że ich uiszczenie byłoby dla nich zbyt uciążliwe ze względu na sytuację majątkową.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonym z urzędu w postępowaniu odwoławczym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie § 2 ust. 3 i § 14 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).

Janusz Szrama Maciej Świergosz Ewa Sikorska - Krysztafkiewicz

N.M)